

Pressmeddelande

Luxemburg den 13 september 2021

Ineffektivt samarbete med länder utanför EU om återsändande av irreguljära migranter

EU:s samarbete med länder utanför EU för att få migranter som vistas olagligt i unionen att återvända till sina hemländer har inte varit effektivt enligt en särskild rapport som offentliggjorts av Europeiska revisionsrätten. Under perioden 2015–2020 gjorde EU endast begränsade framsteg med att ingå återtagandeavtal med länder utanför EU. EU:s åtgärder har inte heller varit tillräckligt effektiva för att säkerställa att länder utanför EU fullgör sina återtagandeskyldigheter i praktiken.

Varje år sedan 2008 har omkring en halv miljon icke-EU-medborgare ålagts att lämna EU på grund av att de har rest in i eller vistats i unionen utan tillstånd. Men i praktiken återvänder mindre än en femtedel av dem till sina hemländer utanför Europa. Ett av skälen till att så få irreguljära migranter återvänder är svårigheterna att samarbeta med migranternas ursprungsländer. Därför har EU hittills ingått 18 rättsligt bindande återtagandeavtal och formellt inlett diskussioner med ytterligare sex länder. Nyligen förhandlade EU även fram sex icke-bindande återvändande- och återtagandearrangemang.

”Vi räknar med att vår revision kommer att bidra till diskussionen om EU:s nya migrations- och asylpakt, eftersom en ändamålsenlig och välskött återtagandepolitik är en viktig del av en heltäckande migrationspolitik”, säger Leo Brincat, den ledamot av revisionsrätten som ansvarar för rapporten. ”Trots detta är EU:s nuvarande återvändandesystem mycket ineffektivt, vilket leder till motsatt effekt och främjar snarare än motverkar irreguljär migration.”

EU har inlett formella diskussioner och förhandlingar med de länder varifrån flest irreguljära migranter som inte återvänt härstammar, men EU-revisorerna konstaterar att resultaten för perioden 2015–2020 var ganska begränsade.

Förhandlingar om EU-återtagandeavtal äventyras ofta av ständiga stötestenar, till exempel den obligatoriska klausulen om tredjelandsmedborgare som länderna utanför EU ofta motsätter sig. Däremot har förhandlingarna om icke-bindande återtagandearrangemang varit mer framgångsrika, framför allt tack vare att innehållet i dem är flexibelt och anpassningsbart.

Avsikten med detta pressmeddelande är att presentera huvudbudskapen i Europeiska revisionsrättens särskilda rapport. Hela rapporten finns på eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

En annan brist som tas upp i rapporten är att det saknas synergier inom själva EU. EU har inte alltid "talat med en röst" till länder utanför EU, och Europeiska kommissionen har inte alltid bjudit in viktiga medlemsstater för att underlätta förhandlingsprocessen. Därför ser vissa länder utanför EU inget mervärde i att ingå ett återtagandeavtal i stället för ett bilateralt samarbete, särskilt om de har generösa bilaterala avtal med vissa EU-länder. När medlemsstater kunde komma fram till gemensamma ståndpunkter lyckades man dock få fart på förhandlingarna och ingå återtagandearrangemang.

Revisorerna noterar även att man inte har lyckats skapa tillräckliga incitament för länderna utanför EU att fullgöra sina återtagandeskyldigheter. Kommissionen har på ett ändamålsenligt sätt använt ekonomiskt bistånd till projekt som stöder utveckling, återanpassning och kapacitetsuppbyggnad. Men den har haft svårt att använda andra politiska åtgärder som kan ge ändamålsenligt stöd till förhandlingar, även när den har haft omfattande politiska och ekonomiska förbindelser. Bland de många verktyg som EU kan använda identifierade revisorerna endast ett som hade gett konkreta resultat. Det var viseringspolitiken, som sedan den reviderats kan bidra till att uppmuntra länder utanför EU att samarbeta om återtagande.

Samtidigt har EU försökt hjälpa medlemsstaterna att förbättra det praktiska samarbetet om återvändande och återtagande, särskilt genom att stödja nätverk som framgångsrikt har samlat nationella resurser och genom att öka Frontex stöd till verksamhet inför återvändande och återsändandeinsatser. Dessa åtgärder var på det stora hela relevanta. Det är dock oklart vilka de egentliga effekterna är, eftersom det finns en hel del brister i EU:s uppgifter om återvändande- och återtagandesamarbete. Uppgifterna är ofullständiga och inte fullt jämförbara mellan medlemsstaterna.

Bakgrundsinformation

Revisionen fokuserade på perioden från 2015, då kommissionen offentliggjorde handlingsplanen för återvändande, fram till mitten av 2020. EU-återtagandeavtal ingås mellan EU och länder utanför EU. De har företrädare framför bilaterala återtagandeavtal som ingåtts av enskilda EU-medlemsstater. Sedan 2016 har kommissionen även försökt utveckla praktiska samsamarbetsarrangemang med länder utanför EU (t.ex. icke-bindande arrangemang för återvändande och återtagande).

Särskild rapport 17/2021 *EU:s återtagandesamarbete med tredjeländer: relevanta åtgärder gav begränsade resultat* finns på revisionsrättens webbplats (eca.europa.eu) på 23 EU-språk.

Revisionsrätten har tidigare offentliggjort rapporter om [Frontex prestation](#) och [EU:s migrationshantering](#). Senare i september kommer även en rapport om Europols åtgärder för att bekämpa människosmuggling att offentliggöras.

Revisionsrätten presenterar sina särskilda rapporter för Europaparlamentet och rådet samt för andra intressenter, såsom nationella parlament, berörda parter inom näringslivet och företrädare för det civila samhället. De allra flesta av rekommendationerna i rapporterna genomförs.

Presskontakt

Revisionsrättens presstjänst: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – M: +352 691551502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: +352 691553547